

Avrupa Birliği'ne Uyum Sürecinde Türk Gıda Mevzuatında Temel Kavramlar

Mehmet Kılıç

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü, Ankara
lawyermehmetkiloc@gmail.com

Özet

Gıda ve beslenme konusundaki problemleri çözmek amacıyla ilk kanuni faaliyetlerin 13. yüzyılda Avrupa'da başladığı görülmektedir. Ülkemizde ise gıda ve beslenme konusuna ilk defa 1593 sayılı kanunun bazı maddelerinde değinilmiş, 1961 Anayasasının 52. maddesinde ele alınmış, 1982 Anayasasında ise bu konuya doğrudan yer verilmemiştir. 1995 yılında 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin kabulüyle birlikte, gıdaların, üretim, tüketim ve denetlenmesine ilişkin esaslar özel bir hukuki düzenlemeye tabi tutulmuştur. Anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin kabulüyle, o güne kadar Türk Gıda Hukukunda yer almayan temel kavramlar açıklığa kavuşturulmuş, gıda ve beslenmeye ilişkin esaslar ve standartlar değişik yönetmeliklerle ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Ancak, özellikle AB'ne uyum sürecinde 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve buna dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklerin yetersiz kaldığı görüldüğünden, 2004 yılında 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararname önemli değişikliklere tabi tutularak bu kararname kanunlaştırılmıştır. Anılan Kanuni düzenleme, gıdaların üretimine ilişkin her türlü teknik ve hijyenik esasların sağlanmasından, gıda ürünlerinin ambalajlanması, korunması, depolanması ve pazarlanmasına kadar geçen tüm aşamalarda uyulması gerekli esasları ayrıntılı olarak düzenlemiştir. Anılan düzenlemelerin gerçekleştirilmesi tüm dünyada gıda alanında yaşanan teknolojik ve bilimsel esaslara da uygun olmakla birlikte, özellikle uluslararası gıda ticaretinde uluslararası kuruluşlarca kabul edilen standartların sağlanmasında yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle, mevcut Türk Gıda Mevzuatında kabul edilen genel esaslar ve uluslararası alanda kabul edilen genel düzenlemelerin AB mevzuatı da dikkate alınarak karşılaştırmalı bir şekilde ele alınması; Türk Gıda Mevzuatında görülen eksikliklerin tespit edilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Bu bakımdan, tebliğde, Türk Gıda Mevzuatının temel kavramları ve Gıda Mevzuatına hâkim olan ilkelerle, uluslararası alanda kabul edilen düzenlemelerin karşılaştırmalı bir yaklaşımla ele alınması amaçlanmaktadır.

Türkiye 10. Gıda Kongresi; 21-23 Mayıs 2008, Erzurum